

Mørlandsmoen bilopphogging AS

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Sak nr. 2015/2798 / FMAABST

Dato
12.11.2015

Tilsynsrapport - Mørlandsmoen bilopphogging AS - landsomfattende tilsynsaksjon ved biloppsamlingsplasser 2015

Rapportnummer: 2015.003.I.FMAA

Hensikten med tilsynet

Fylkesmannen i Aust-Agder kontrollerte Mørlandsmoen bilopphogging AS den 13.5.2015. Hensikten med tilsynet var å kontrollere om virksomheten overholdt gjeldende krav fastsatt i, eller i medhold av forurensningsloven. Dette tilsynet var en del av en landsomfattende kontrollaksjon av biloppsamlingsanlegg gjennomført av Fylkesmannen, i samarbeid med Miljødirektoratet.

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten: Terje Abrahamsen

Fra Fylkesmannen: Lillian Raudsandmoen
Bjørn Stokke

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten beskriver resultater fra inspeksjonen. Hovedtema for kontrollen var miljøsanering av kasserte kjøretøyer, håndtering av farlig avfall samt virksomhetens internkontrollsystem. Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen to uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Fylkesmannen avdekket 4 avvik og 2 anmerkninger under inspeksjonen:

Avvik:

1. Virksomheten overskrider tillatelsens ramme for antall lagrede kasserte biler på området.
2. Alt fast dekke er ikke koplet til oljeutskiller.
3. Virksomhetens driftsrutiner for oljeutskilleren er ikke tilfredsstillende.
4. Avvikssystemet brukes ikke i praksis.

Anmerkning:

1. Miljørisikovurderingen er noe mangelfull.
2. Stabling av biler over gjerdehøyde.

Vi ber virksomheten om en skriftlig bekreftelse innen **15. desember 2015** på hvordan avvikene er rettet. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Vi takker for god mottagelse og samarbeid på kontrolldagen.

Med hilsen

Bjørn Stokke
seniorrådgiver

Lillian Raudsandmoen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift.
Saksbehandler: Bjørn Stokke, telefon: 37017542

Kopi til:
Arendal kommune Postboks 123 4891 GRIMSTAD

1 Informasjon om virksomheten

Ansvarlig enhet: Mørlandsmoen bilopphogging AS	
Organisasjonsnr (underenhet): 971920505	Eies av: 974384752
Telefon: 37 03 33 57	

Kontrollert anlegg

Navn: Mørlandsmoen bilopphogging AS	Anleggsnr: 0906.0052.01
Besøksadresse: Mørlandsmoen 4849 ARENDAL	
Kommune: Arendal	Anleggsaktivitet: Kasserte kjøretøy

2 Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Tilsynet var varslet.

Aksjonen er en videreføring av tilsvarende aksjoner i 2005 og 2011, og et formål med aksjonen er å undersøke hvordan bransjen har utviklet seg med hensyn på overholdelse av sentrale miljøkrav i løpet av de siste 10 årene.

Hovedtema for kontrollen var:

- Miljøsanering
- Forsøpling og forurensning til omgivelser
- Fast dekke
- Oljeutskiller
- Håndtering av farlig avfall
- Internkontroll, herunder avviksbehandling og miljørisikoanalyse.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

3 Definisjoner

Avvik: manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

Oppfølging etter kontrollen

Mørlandsmoen bilopphogging AS plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Mørlandsmoen bilopphogging AS innen 15. desember 2015 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiller svarbrevet eller e-post (fmaapost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Aust-Agder, miljøvernavdelingen.

4 Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Fylkesmannen varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. forurensningsloven § 73.) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på hvordan avvikene er rettet innen 15. desember 2015. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik er rettet innen 4 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 50 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen i Aust-Agder, miljøvernavdelingen.

5 Vedtak om kontrollgebyr

Fylkesmannen er pålagt å kreve gebyr for gjennomførte inspeksjoner i virksomheter etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriftens kap. 39 "Gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven". Mørlandsmoen bilopphogging AS er en virksomhet med tillatelse og plassert i risikoklasse 3 ved denne kontrollen. Dette innebærer at Mørlandsmoen bilopphogging AS skal betale kr 12 200,- i gebyr for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-6.

Miljødirektoratet vil oversende faktura med innbetalingsblankett.

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre uker. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet, og sendes via Fylkesmannen i Aust-Agder. Klagen gis ikke oppsettende virkning, og det fastsatte gebyr må derfor betales selv om klagen er under behandling.

6 Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten. (jf. offentligloven).

7 Avvik

Det ble funnet følgende avvik under Fylkesmannens kontroll:

Avvik 1: Mørlandsmoen bilopphogging overskrider tillatelsens ramme for antall lagrede kasserte biler på området.

Avvik fra: Tillatelse av 24.11.2003, punkt 1.1 og 2.1.3

Kommentar:

I tillatelsen er det satt ramme for lagring av 300 upressede miljøsanerte bilvrak, 25 ikke-miljøsanerte og 300 pressede bilvrak samtidig på plassen. Bedriften informerte om at det var vanskelig å ta unna at bilene fort nok til å overholde rammene i forbindelse med innlevering før årsavgiften. I ordinære måneder forstod vi det som at det ikke var overskridelser. Skadde biler og biler som ikke er miljøsanert blir plassert på tett dekke.

Oppfølging:

Mørlandsmoen bilopphogging DA må forbedre rutinene for regelmessig miljøsanering og videresending av bilvrak til pressing. Alle biler som kan medføre fare for forurensning til grunnen må lagres på fast dekke.

Avvik 2 Ikke alt fast dekke er tilkoplek oljeutskiller og arealet som er koplet til er mindre enn det som er forutsatt i tillatelsen

Avvik fra: *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 4-7, jf. vedlegg 1 og utslippstillatelsens vilkår 2.1.1 IV*

Kommentarer:

Mørlandsmoen bilopphogging har et areal med fast dekke som ikke er tilkoplek oljeutskiller, jf. også inspeksjonsrapport datert 12.08.2011 etter forrige tilsynsbesøk. Slik vi forstod det på tilsynet var det gjennomført en del tiltak for bl.a. å etablere avskjæringer på det tette dekket, jf. forslag i notat utarbeidet av COWI oversendt Fylkesmannen vedlagt brev datert 02.01.2014. I e-post datert 17.06.2015 ba vi om en nærmere forklaring på de utførte arbeidene.

I brev datert 24.10.2015 har vi mottatt en nærmere forklaring fra bedriften. Her framgår det at det er et utvendig areal med tett dekke på ca. 375 m² som er koplet til oljeutskilleren. I tillegg er det et utvendig areal med tett dekke på ca. 425 m² som ikke er koplet til oljeutskilleren. Areal som er koplet til oljeutskilleren er betydelig mindre enn det som er fastsatt i utslippstillatelsen, på bakgrunn av søknaden fra bedriften. Av tillatelsen framgår det at det i behandlingen av søknaden er lagt til grunn at det skal være 900 m² utvendig areal med tett dekke koplet til oljeutskiller.

Mørlandsmoen bilopphogging beskriver i brevet at det er behov for et areal med tett dekke tilkoplek oljeutskiller på 205 m² (vi er usikre på om dette er ment å skulle være 250 m² som vil gi 10 m² pr. bil), for å ta imot biler. Fylkesmannen gjør oppmerksom på at det ikke bare er lagring før miljøsanering (der det blir foretatt deleplukk eller er fare for annen ytre påvirkning som kan gi lekkasjer) som krever tett dekke. I tillegg til selve miljøsaneringen vil det også være behov for at biler lagres på tett dekke en tid etter miljøsanering pga. etterdrypping. Tiden det er behov for lagring på tett dekke etter sanering vil avhenge av temperatur (økt viskositet på væsker ved lave temperaturer). Vi er usikre på om det er tilstrekkelig areal med tett dekke under tak til å tilfredsstille behovet for lagring etter sanering. Sted for pressing krever også tett

dekke tilkoplede oljeutskiller, men slik vi har forstått det blir det ikke gjennomført pressing på stedet lenger.

Oppfølging:

I brev datert 24.10.2015 skriver Mørlandsmoen bilopphogging DA at de ønsker et møte for å finne en løsning angående dette med tett dekke. Fylkesmannen mener uansett at foreliggende utslippstillatelse fra 2003 bør revideres og oppdateres i tråd med gjeldende miljøkrav, jf. forurensningsloven § 11 tredje ledd. Fylkesmannen ønsker å avholde et møte med Mørlandsmoen bilopphogging DA i løpet av desember 2015. Tema vil være tett dekke, oljeutskiller og generelt om oppdatering av utslippstillatelsen. Vi kommer tilbake med forslag til dato for møtet.

Avvik 3 Virksomhetens driftsrutiner for oljeutskilleren er ikke tilfredsstillende

Avvik fra: Tillatelse av 24.11.2003, punkt 2.1.1, V.
Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 4, vedlegg 1
Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 punkt 7

På inspeksjonen fikk vi opplyst at det var etablert rutiner for vannprøvetaking av utløpet fra oljeutskilleren. Det var Sørmiljø (tidligere Septikservice) som stod for regelmessig tømning og prøvetaking. Det kunne imidlertid ikke fremlegges skriftlige rutiner for driften av oljeutskilleren eller resultater fra vannprøvetaking.

Mørlandsmoen bilopphogging har etter tilsynet oversendt dokumentasjon på at oljeutskilleren er tømt, og at konsentrasjonen av olje i utløpsvannet er lavere enn utslippstillatelsens krav på 50 mg/l. Sørmiljø, som har tatt vannprøvene, opplyser at det ikke er egen prøvetakingskum, og at prøven er tatt i utløpskassen.

I brev datert 24.10.2015 har vi igjen mottatt beskrivelse av oljeutskilleren, og også en redegjørelse for en akuttutslippshendelse som fant sted i juli 2015. Vi er tidligere informert om oljeutslippet, jf. telefonsamtale 13.07.2015.

Sørmiljø har foretatt en gjennomgang av oljeutskilleranlegget, og det beskrives at det er avdekket flere svakheter ved anlegget. Det manglet blant annet lokk på utløpskassen, noe som medførte at olje rant over ved stor nedbørsbelastning. I tillegg ble det konstatert at det gikk et perforert rør fra oljeutskilleren til en kum nedstrøms. Pakninger rundt innløp og dykket avløp i kummen var defekte. Sørmiljø lister opp forslag til tiltak for bedre tilstanden og virkningen til oljeutskilleranlegget. Det foreslås å montere tett lokk på utløpskassen, og å strøppegge (tette) drenerørret mellom oljeutskilleren og tanken nedstrøms. Sørmiljø beskriver videre at pakninger i kummen bør byttes ut med oljebestandige pakninger. Det dykkede avløpsrøret bør flyttes ned 10-15 cm for å senke vannstanden, og dermed gjøre kummen egnet som prøvetakingskum. I henhold til oversendelsen fra Mørlandsmoen bilopphogging er utbedringene som er foreslått av Sørmiljø nå gjennomført.

I tillegg til ovennevnte forslag til utbedringer av anlegget foreslår Sørmiljø følgende forbedringer i driftsrutiner:

- Overvåke utløp fra spredegrøfter, samt bekk på utsiden av området. Fjerning av oljeforurensede masser/slam bør vurderes av 3. part.
- Bedre rutiner for peiling av nivå i oljeutskiller og kontroll av kum.
- Økt tømmeffrekvens på oljeutskiller vurderes.
- Bedre rutiner for å minske total oljemengde som når oljeutskilleren.

Vi anser det som positivt at det nå er gjennomført tiltak for å minimalisere faren for forurensning fra oljeutskilleren. Det er imidlertid alvorlig at dette ikke er avdekket tidligere, og at det måtte en utslippshendelse til for at defektene ved oljeavskilleranlegget skulle utbedres. Dette viser at det er behov for bedre rutiner for drift, jf. *oppfølging* nedenfor. Det er også positivt at det er gjennomført tiltak slik at det er etablert et punkt for representativ prøvetaking.

Oppfølging:

Det må etableres rutiner for drift og oppfølging av oljeutskilleren. Rapporten fra Sørmiljø er et godt utgangspunkt for å opprette slike rutiner.

Avvik 4   Avvikssystemet brukes ikke i praksis

Avvik fra: Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 punkt 7

Kommentarer:

Bedriften har et system for avviksregistrering, men har ikke registrert noen avvik for ytre miljø. Mørlandsmoen bilopp hogging har gjort seg noen tanker om hendelser som kan være aktuelle å føre som avvik, men dette er ikke systematisert. Eksempler på hendelser som bør føres som avvik kan f.eks. være akuttutslipp eller overskridelser av tillatt antall lagrede biler. Bedriften må definere nærmere hva som skal registreres som avvik og gjøre dette kjent for de ansatte.

Oppfølging:

Mørlandsmoen bilopp hogging DA må utarbeide avvikskriterier og registrere avvik i fremtiden.

8 Anmerkninger

Anmerkning 1: Miljørisikovurderingen er noe mangelfull

Mørlandsmoen bilopp hogging har en risikovurdering som til dels inkluderer ytre miljø. Det er bl.a. vurdert risiko i forhold til søl av miljøskadelige væsker og uhell ved vrakhåndtering. Fylkesmannen mener at det er flere hendelser som bør inkluderes i en slik vurdering, f.eks. sviikt i oljeutskiller (jf. ovennevnte akuttutslippshendelse), mangelfull prøvetaking av avløpsvann fra oljeutskiller, lagring av ikke-miljøsanerte bilvrak utenfor fast dekke etc. Slike situasjoner bør inngå i risikovurderingen for å iverksette forebyggende tiltak.

Anmerkning 2: Stabling av biler over gjerdehøyde

Bedriften opplyste at det i noen tilfeller kunne forekomme lagring over gjerdehøyde. Vi gjør oppmerksom på tillatelsens vilkår 2.1.1 III om tilstrekkelig høyt gjerde for bl.a. å skjerme mot innsyn. Vi ber om at Mørlandsmoen bilopp hogging tilstreber å holde stablingshøyden lavere enn gjerdehøyden.

9 Regelverk

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) blant annet § 7 første ledd/andre ledd og § 29
- Lov 19. juni 1970 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11 om farlig avfall
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Utslippstillatelse av 3.2.2010.

Informasjon om regelverk finner du på www.miljodirektoratet.no og www.regelhjelp.no